

BuurtBazen[®]

Visiedocument 2025–2030

JEUGDCOACH

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Dealen in Kansen	3
Focusgroepen	6
Preventie met Gezag	7
Resultaten en impact in 2023 & 2024	7
Visie 2025 - 2030	9
Positief bouwen in Leeuwarden Oost	9
Risico's & Jongeren	10
Jonge Aanwas	10
Veiligheid	11
Informele Leiders	11
Slot	12

Inleiding

Sinds 2023 is stichting Buurtbazen actief in Leeuwarden Oost. Samen met jongeren, de gemeenschap en partners (binnen het programma Preventie met Gezag) wordt er gewerkt aan herstel en vertrouwen middels taal en vraag. We begonnen in een situatie waarin er in Leeuwarden Oost, met als centrale plek de Vrijheidswijk, sprake was van veel overlast. Met name jeugdoverlast, criminaliteit, vandalisme, spanningen tussen groepen en gebrek aan vertrouwen in instanties. Een groot deel van deze jongeren was onzichtbaar en onbereikbaar.

Vanuit die realiteit hebben we, vanuit **Dealen in Kansen**, samen stappen gezet. We kregen deze jongeren beter in beeld, pakten urgente sociale en veiligheidsvraagstukken op en werkten actief aan het verbeteren van het contact tussen jongeren en hun omgeving. Graag delen we in dit document onze aanpak Dealen in Kansen, de impact en onze kijk op de risico's en kansen voor 2025 - 2030.

Dealen in Kansen

Dealen in Kansen is een integrale aanpak die zich richt op jongeren in kwetsbare posities. In deze aanpak komen twee werelden samen, namelijk het sociaal-maatschappelijke en veiligheid. Door beide perspectieven met elkaar te verbinden, ontstaat een aanpak die jongeren perspectief biedt en bijdraagt aan veiligheid.

We richten ons op jongeren tussen de 14 en 25 jaar die om uiteenlopende redenen onvoldoende aansluiting vinden bij de samenleving. Vaak gaat het om jongeren zonder daginvulling, structuur, of jongeren die zich buitengesloten voelen. Wat zij gemeen hebben, is een behoefte aan erkenning, houvast en toekomstperspectief.

Onze aanwezigheid is zowel fysiek als digitaal (straat en online). We zien dagelijks dat wat er op social media gebeurt, direct effect heeft op het straatbeeld en andersom. Daarom zijn beide domeinen essentieel.

Dealen in Kansen werkt op twee niveaus:

Individueel: door persoonlijke begeleiding, het versterken van weerbaarheid, veerkracht en het bieden van perspectief.

Collectief: door in te zetten op positieve groepsdynamiek, onverwachte ontmoetingen, dialoog, advisering en het bouwen aan vertrouwen binnen de gemeenschap.

Vanuit veiligheid richten we ons op vroegsignalering vanuit de straatsdynamiek en het snel schakelen met jongeren en samenwerkingspartners. Zo voorkomen we dat kleine signalen uitgroeien tot grotere problematiek.

In de aanpak draait het om het voorkomen van risico's en het creëren van kansen. We willen jongeren laten ervaren dat er alternatieven zijn. Vanuit dat perspectief Dealen wij in:

Dialoog: Samen met jongeren organiseren we momenten waarin de stem van jongeren centraal staat. Deze momenten hebben een educatief karakter en dienen als ruimte voor reflectie en dialoog. In samenwerking met positieve rolmodellen gaan we in op thema's die raken aan het welzijn van jongeren in Leeuwarden Oost. Op wekelijkse basis is dit met rolmodellen/vaderfiguren uit de wijk. Op incidentele basis is het concept “**Van 0 naar 100**” hier voorbeeld van. Een concept waarin we gesprekken hebben gevoerd met rolmodellen zoals rapper en acteur ICE en ex-rapper Sevn Alias. Dit is waar *Dealen in Dialoog* over gaat.

Perspectief: Dealen in Perspectief draait om jongeren die zelf initiatief nemen, van het organiseren van een voetbalavond tot het maken van een podcast. De regie ligt bij hen. Tegelijk ondersteunen we jongeren ook individueel, bijvoorbeeld bij complexe problemen of praktische zaken zoals financiën. Zo hebben we in de afgelopen twee jaar jongeren geholpen richting werk-, stage- en opleidingstrajecten. Daarnaast hebben jongeren zelf een studio hebben opgezet, een podcast reeks opgenomen, sporttoernooien georganiseerd en een (jaarlijks terugkerend) jeugdfestival gerealiseerd.

Weerbaarheid en veerkracht: Een weerbare en veerkrachtige jongere kan omgaan met verandering en tegenslagen. Hier werken we op verschillende manieren aan. We investeren in identiteitsvorming, sociale vaardigheden en het creëren van kansen. Sport en laagdrempelige gesprekken hebben hierin de afgelopen jaren een belangrijke rol gespeeld.

Onverwachte ontmoetingen: Voor veel jongeren wordt de kloof met de samenleving alsmaar groter, zoals het vertrouwen in hulpverlening of politiek. Nieuwe ontmoetingen helpen die kloof te verkleinen. Ze doorbreken vooroordelen en verminderen ongewenste polarisatie. We hebben hierop ingezet met onder meer buurt-iftars, ontmoetingen met straatcoaches en politie, een iftar bij de burgemeester en gezamenlijke theaterbezoeken.

Om met jongeren te kunnen werken aan dialoog, perspectief, weerbaarheid & veerkracht en onverwachte ontmoetingen, is het belangrijk om deze jongeren eerst te bereiken. Straatsensitief werken is binnen Dealen in Kansen een essentieel middel om deze jongeren te bereiken.

Straatsensitief werken betekent:

- Dat we jongeren opzoeken in hun leefwereld. Dit doen we op straat, bij een voetbalpleintje, de lokale snackbar of op social media. Dit gebeurt regelmatig in de avond en of nachturen.
- Dat we aanwezig zijn zonder verplichting. Jongeren mogen meedoen, praten of alleen observeren.
- Dat we gebruikmaken van signalen uit de wijk, via jongeren zelf, ouders, omwonenden of andere professionals, om snel te kunnen handelen.
- Dat we bruggen slaan tussen de informele straatcultuur en formele instanties zoals het zorg- en veiligheidshuis, onderwijs, politie of gemeente.

Voorbeelden van straatsensitieve acties die we de afgelopen periode hebben ingezet:

- Direct schakelen bij signalen van oplopende spanningen, bijvoorbeeld door het fysiek opzoeken van betrokken jongeren of hun netwerk, soms al binnen enkele minuten.
- Nabij blijven na ingrijpende gebeurtenissen zoals politie-invallen, geweldsincidenten of arrestaties, waarbij wij een neutrale gesprekspartner zijn voor jongeren en hun omgeving.
- Aansluiten bij jongeren in de wijk, zonder oordeel, om vertrouwen op te bouwen voordat er sprake is van overlast of problematiek.
- Contact leggen met jongeren op straat of bij een schoolplein om laagdrempelig in gesprek te gaan over gedrag, groepsdruk, toekomstbeelden en alternatieven.
- Intensief samenwerken met sleutelfiguren zoals ouders, oudere jongeren, broers/zussen en buurtbewoners om via de eigen omgeving gedragsverandering te bevorderen.
- Herhaald en consistent contact houden met jongeren die afstand houden van reguliere hulpverlening, juist wanneer anderen het contact verliezen.

Dealen in Kansen gaat om directe nabijheid, maar ook in het kunnen schakelen tussen leefwereld en systeemwereld. We bouwen duurzame relaties op waarin jongeren ervaren dat wij blijven. **Ook als het tegenzit.**

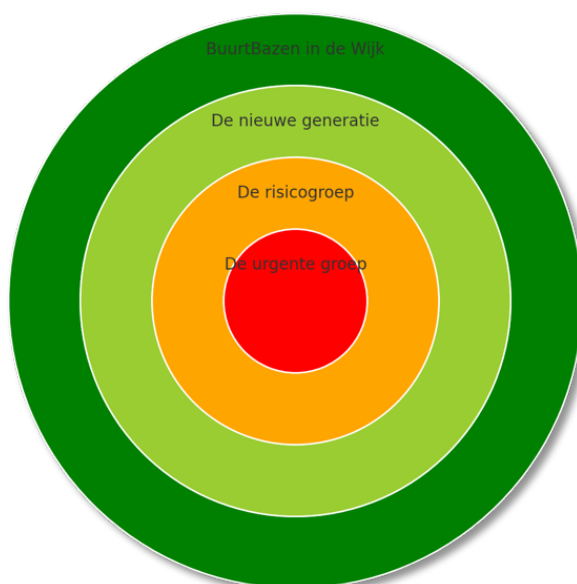
De focusgroepen

In ons werk komen we verschillende typen jongeren tegen. Elk met hun eigen dynamiek en bijbehorende risico's. Sommigen bevinden zich duidelijk in een neerwaartse spiraal. Ze worden herhaaldelijk in verband gebracht met overlast, grensoverschrijdend gedrag en hebben vaak al contact met instanties zoals politie of justitie. Dit zijn jongeren die we actief blijven volgen, aanspreken en begeleiden. We weten dat de grens tussen afglijden en omslaan dun is.

Daarnaast is er een groep jongeren die minder zichtbaar is, maar zich in een kwetsbare tussenpositie bevindt. Ze hebben geen duidelijke structuur, zijn vroegtijdig uitgevallen op school of worstelen met motivatie en richting. Deze jongeren zijn extra vatbaar voor negatieve invloeden, juist omdat ze zich nergens echt aan kunnen verbinden. Onze kracht ligt erin om deze jongeren te bereiken voordat ze in beeld zijn bij hulpverlening en hen alternatieven te bieden die aansluiten bij hun leefwereld.

We zien ook een jonge, opkomende generatie. Jongeren tussen de 11 en 15 jaar, vaak nog onder de radar van instanties, maar wel aanwezig op straat. Ze spiegelen zich aan oudere jongens in de wijk, zoeken erkenning en zijn gevoelig voor groepsdruk. Zonder daginvulling of positieve rolmodellen ligt voor hen dezelfde route open. Tenzij we erin slagen hen vroegtijdig te verbinden aan iets of iemand die het verschil maakt.

Naast deze groepen is er ook een groep jongeren in de wijk die hun zaken op orde heeft. Ze gaan naar school, hebben werk of zijn actief in hun omgeving en tegelijk hebben ze een positie op straat. Dit zijn de Buurtbazen in de Wijk: informele leiders die een positieve rol spelen binnen hun netwerk. Ze worden door ons betrokken bij activiteiten en ingezet als voorbeeldfiguren voor andere jongeren.

Figuur 1: De focusgroepen

Preventie met Gezag

Dealen in Kansen is onderdeel van het programma Preventie met Gezag (PmG). Dit programma wil voorkomen dat kinderen en jongeren in aanraking komen met criminaliteit of daarin doorgroeien. De samenwerking met partners binnen PmG stelt ons in staat om jongeren eerder in beeld te krijgen en hen op een passende manier te ondersteunen. Jongeren die zich in een risicovolle situatie bevinden, verdienen een op maat gemaakte aanpak.

Binnen PmG participeren we actief in overleggen zoals het Jongeren Op Straat – overleg, nemen we deel aan maatwerkoverleggen over diverse jongeren en komt al het eerder genoemde samen. Juist door de combinatie van straatsensitief werken en de samenwerking kunnen we snel schakelen wanneer dat nodig is. We brengen signalen van de straat in, geven duiding vanuit de leefwereld, komen tot gezamenlijke interventies en versterken het perspectief van jongeren.

Resultaten en impact in 2023 & 2024

Samen met onze partners hebben we in 2023 en 2024 belangrijke resultaten geboekt. We hebben jongeren bereikt, begeleidt en verbonden aan positieve perspectieven zoals school, stage en werk. Zie hiervoor figuur 2.

Naast het sociaal-maatschappelijke, is directe veiligheidsinzet van belang binnen Dealen in Kansen. Het voorkomen van escalaties, het signaleren van risico's en het schakelen met partners. De volgende interventies hebben de afgelopen twee jaar plaatsgevonden:

Groepsspanningen en confrontaties tussen jongeren uit verschillende wijken en doelgroepen:

In 2023 en 2024 deden zich herhaaldelijk spanningen en confrontaties voor tussen jongeren uit onder andere de Vrijheidswijk, de Wielenpolle en het AZC. Deze situaties vonden niet alleen plaats in de Vrijheidswijk, maar ook op andere locaties zoals Bilgaard, het centrum en op evenementen zoals de kermis. Jongeren stonden lijnrecht tegenover elkaar, wat leidde tot dreiging, provocatie en soms fysiek geweld.

We hebben met veel van deze jongeren korte lijnen, waardoor we snel op de hoogte waren van oplopende spanningen. In diverse gevallen kwamen jongeren zelf op de lijn wanneer zij zich onveilig of bedreigd voelden. Dit maakte het mogelijk om tijdig in te grijpen, risico's te signaleren en samen met jongeren en betrokken instanties naar passende oplossingen te zoeken. In meerdere gevallen is escalatie voorkomen dankzij directe interventie en samenwerking met de politie.

Figuur 2: Cijfers

Nachtelijke optredens:

Wij zijn meerdere keren geconfronteerd met jongeren die zich 's nachts in groepen door de wijk bewogen. In sommige gevallen werden jongeren aangetroffen met zwaar inbraakgereedschap, waaronder elektrische zagen en cirkelzagen. Deze zijn in beslag genomen en overgedragen aan de politie.

Geweldsincidenten op openbare plekken:

Op specifieke locaties, zoals de parkeerplaats bij de Jumbo, vonden meerdere vechtpartijen plaats tussen groepen jongeren. Deze situaties liepen soms snel uit de hand. Wij waren hier regelmatig fysiek aanwezig en konden in samenwerking met de politie optreden om de situatie onder controle te krijgen.

Criminele beïnvloeding en druk op jongeren:

Er zijn signalen dat jongeren in bepaalde wijken worden benaderd door drugsdealers en criminele netwerken. Ze worden onder druk gezet om bijvoorbeeld als koerier ingezet te worden of betrokken te raken bij andere criminele activiteiten. In dit soort situaties zoeken we actief contact met het zorg -en veiligheidshuis, de politie en andere veiligheidspartners om jongeren bescherming te bieden.

Verward gedrag en vermoedens van zorgelijke overtuigingen bij individuele jongeren:

We zijn in meerdere situaties in contact gekomen met jongeren die verward gedrag vertoonden of in sociaal isolement verkeerden. In enkele gevallen ging het om jongeren met opvallende uitingen of gedragingen die zorg oproepen. Wanneer er aanleiding was, zijn deze signalen gedeeld met het zorg -en veiligheidshuis en afgestemd met de taakaccenthouder radicalisering van de gemeente Leeuwarden. Het ging hierbij om het zorgvuldig neerleggen van signalen, met als doel risico's vroegtijdig in beeld te brengen en verdere stappen via de daarvoor bedoelde wegen te laten verlopen.

Structurele samenwerking met veiligheidspartners:

In al deze gevallen is er sprake van nauwe samenwerking met de politie, het zorg – en veiligheidshuis, handhaving en andere relevante partners. Dankzij de directe aanwezigheid op straat en het opgebouwde vertrouwen bij jongeren, spelen we een essentiële rol in het vroegtijdig signaleren, voorkomen en beheersen van veiligheidsrisico's.

Bovenstaande resultaten hebben een positieve impact gemaakt in Leeuwarden Oost. Tegelijkertijd benadrukken deze resultaten de noodzaak tot continuering. Zonder langdurige inzet en relatie is het risico reëel dat jongeren afhaken of terugvallen in oude patronen. Daarom delen we graag onze visie voor de komende vijf jaar.

Visie 2025 - 2030

De afgelopen jaren hebben we veel jongeren bereikt. Samen met hen hebben we gewerkt aan opleiding, werk, stages, thuissituaties en allerlei andere levensvragen. Voor een deel van deze groep zien we hoopvolle beweging. Jongeren bouwen aan hun netwerk, tonen weerbaarheid en durven vooruit te kijken. Maar we maken ons ook zorgen. We zien signalen van (nieuwe) jongeren die dreigen af te glijden, van gedrag dat destructief wordt voor henzelf en hun omgeving.

Voor de komende vijf jaar willen we inzetten op vijf belangrijke doelen. We zetten ze hieronder uiteen, maar in de aanpak en effecten zijn deze doelen met elkaar verweven:

- Positief bouwen in Leeuwarden Oost met jongeren, de gemeenschap en partners.
- Afglijdende jongeren weerbaarder maken tegen criminele verleidingen en veerkrachtiger tijdens tegenslagen.
- De jonge aanwas preventief afschermen van risicovolle invloeden door het investeren in beschermende factoren.
- Het zoveel mogelijk waarborgen van de veiligheid op korte en lange termijn.
- Informele leiders indien nodig structureler inzetten.

Positief bouwen in Leeuwarden Oost

Positief bouwen in Leeuwarden Oost is een belangrijk onderdeel van Dealen in Kansen. Deze benadering kent meerdere lagen. In de afgelopen jaren hebben we gebouwd aan vertrouwen en herstel, voor het kunnen werken aan de vragen en behoeften van jongeren. We hebben daarbij niet alleen geïnvesteerd in individuele jongeren, maar ook in hun verbinding met de wijk, de bredere gemeenschap en formele organisaties.

Positief bouwen betekent ook dat jongeren actief onderdeel worden van hun omgeving. Ze doen mee, worden gehoord en krijgen ruimte om bij te dragen. Dat is de afgelopen jaren een belangrijk onderdeel van herstel geweest. Waar eerder sprake was van afstand en wantrouwen, is die kloof deels overbrugd. Zo was er bijvoorbeeld een grote afstand tussen jongeren en het Multifunctioneel Centrum in de Vrijheidswijk. Nu zijn er jongeren die in het MFC stage lopen, activiteiten bezoeken en gebruik maken van de muziekstudio. Een ander voorbeeld is dat jongeren na bepaalde incidenten zelf contact hebben opgenomen met de politie om hun verhaal te doen. Wat voorheen onmogelijk leek. Jongeren leren beter wat het systeem inhoudt, wat de mogelijkheden zijn en er ontstaat ruimte voor herstel.

Positief bouwen betekent dus ook herstellen wat lange tijd stuk was, om van daaruit samen verder te bouwen aan nieuwe kansen. Daarmee vervaagt de grens tussen 'de wereld van jongeren' en 'de wereld van het systeem'. In plaats van tegenover elkaar te staan, ontstaat er samenwerking en uitwisseling.

Voor de komende jaren willen we dit positieve bouwen verder verdiepen. We richten ons op de volgende doelen:

- De vraag en behoefte van jongeren centraal blijven stellen.
- Het opbouwen en uitbreiden van het netwerk van jongeren.
- Jongeren en hun netwerk structureler en effectiever in contact laten komen
- Het vergroten van de zichtbaarheid van jongeren door middel van talentontwikkeling en rolmodelschap.

Risico's & Jongeren

In Leeuwarden Oost zien we nog altijd een grote groep jongeren die destructief gedrag vertoont. Deze jongeren bevinden zich in netwerken die dit gedrag aanwakken en in stand houden. Daarom richt Dealen in Kansen zich ook expliciet op deze jongeren. We willen hen zien, erkennen, en stap voor stap weerbaarder maken tegen criminele verleidingen op een wijze waarin de veiligheid wordt gewaarborgd van de jongeren zelf en van de professionals die hierbij betrokken zijn.

Het stap voor stap weerbaarder maken van deze jongeren vraagt om een lange adem. Deels gaat het om vertrouwen. Maar ook om zichtbaarheid, bereikbaarheid en benaderbaarheid. Voor ons is het essentieel om de komende jaren zo dicht mogelijk bij deze jongeren te zijn en te blijven. Om jongeren in risicosituaties effectief te bereiken en te versterken, richten we ons op drie kernelementen:

- **Tijdig signaleren**
Vroeg zicht krijgen op gedragsverandering of groepsvorming helpt om escalatie te voorkomen en snel te schakelen.
- **Vertrouwde gezichten**
Aanwezig zijn in de leefwereld van jongeren met herkenbare gezichten die dichtbij staan en vertrouwen opbouwen.
- **Perspectief bieden**
Jongeren realistische alternatieven aanreiken die hen aanspreken, haalbaar zijn en aansluiten bij hun leefwereld.

Jonge Aanwas

Er groeit een nieuwe generatie jongeren op in Leeuwarden Oost. Deze jongeren zijn tussen de 11 en 15 jaar en kijken op tegen oudere leeftijdsgenoten. Ze dreigen hun gedrag over te nemen. Als we niet tijdig ingrijpen, kan dit leiden tot schooluitval, gebrek aan dagbesteding en afnemend perspectief. Ze bevinden zich vaak op straat en kunnen daardoor sneller betrokken raken bij ongunstige groepsdynamieken.

Deze jonge aanwas bevindt zich in een cruciale levensfase waarin tijdige interventie bepalend is. Het vraagt om een gezamenlijke inzet van het hele systeem, van buurt tot beleid, om hen te beschermen en perspectief te bieden. Betrokkenheid vanuit ouders is binnen onze visie een belangrijke component. Zo gaan we meer investeren in ouder en tiener momenten. Dit zijn incidentele momenten, maar ook trajecten waarin intensief wordt geïnvesteerd in een gezond en veilig vangnet.

Om dit te ondersteunen zetten we in op het versterken van beschermende factoren:

- **Investeren in perspectief:** jongeren actief ondersteunen richting school, stage of bijbaan.
- **Positieve identiteitsvorming:** jongeren helpen om zichzelf sterker en positiever te zien, los van groepsdruk en straatnormen.
- **Constructieve omgevingen:** jongeren vaker laten deelnemen aan veilige en stimulerende omgevingen zoals sportclubs, buurthuizen, buurtinitiatieven of projecten die hun leefwereld prikkelen.
- **Betrekken van ouders, broers en zussen:** het versterken van het netwerk rondom jongeren voor extra steun en stabiliteit.
- **Zichtbare rolmodellen en nabijheid:** het inzetten van informele leiders uit de wijk die jongeren positief beïnvloeden en actief nabij zijn.

Veiligheid

Veiligheid rondom jongeren vraagt om meer dan alleen reageren op incidenten. In Leeuwarden Oost zetten we in op momenten waarop het echt spannend wordt, wanneer jongeren tegenover elkaar staan, er dreiging is of de druk vanuit de straat voelbaar is. Op zulke ad-hoc momenten is het belangrijk dat er iemand is die jongeren kent en snel kan handelen. Wij zien dan vaak als eersten wat er speelt, grijpen in waar nodig en schakelen direct met de juiste partners.

Veiligheid bouw je niet alleen op in crisismomenten. Duurzaam werken aan veiligheid in Leeuwarden Oost betekent ook aanwezig blijven, vertrouwen opbouwen en jongeren helpen weerbaar te worden tegen groepsdruk, beïnvloeding of terugval. Tegelijkertijd werken we ook op systeemniveau. We analyseren signalen, brengen risico's in kaart en delen deze informatie met onze partners. Zo kunnen we eerder en gericht preventieve maatregelen nemen. Deze vorm van samenwerking is een belangrijk uitgangspunt in onze visie op duurzame veiligheid. Dichtbij jongeren, een stevig en gezond netwerk en duurzaam.

Informele Leiders

Jongeren en andere informele leiders willen we in de komende jaren structureler inzetten als een flexibele schil binnen onze aanpak. De afgelopen jaren hebben we gezien dat we qua capaciteit een slag te maken hebben. Het idee van deze flexibele schil is dat we informele leiders kunnen inzetten die, wanneer nodig, met ons de aanpak dragen en versterken. Het gaat om mensen die bekend zijn in de wijk, een positieve reputatie hebben, respect genieten en natuurlijk overwicht tonen. Ze kennen de leefwereld van de jeugd van binnenuit en zijn daardoor in staat om op het juiste moment ingezet te worden. Deze informele leiders kunnen een achtergrond hebben in de beveiliging, het jeugddomein, de sport of andere domeinen.

Zo kunnen we tijdens specifieke periodes, zoals oud en nieuw, de ramadan of incidenten, extra inzetten op informele leiders die zich specifiek richten op veiligheid en verbinding in de wijk. Op andere momenten, zoals bij het opzetten van buurtactiviteiten of het ingaan van de wijk, zetten we informele leiders in die zich sterker identificeren met het sociale en organisatorische domein.

We bouwen hiermee aan een flexibele schil van informele leiders. Mensen die gekwalificeerd zijn en in staat zijn om adequaat te handelen. Tegelijkertijd behoren zij vaak tot groepen die niet vanzelfsprekend de kans krijgen om hun talenten in te zetten. Via deze aanpak creëren we niet alleen maatschappelijke meerwaarde, maar ook perspectief op persoonlijke groei en financiële stabiliteit.

Slot

De afgelopen jaren hebben we als Stichting Buurtbazen laten zien dat nabijheid, vertrouwen en samenwerking werken. We hebben jongeren bereikt die eerst onzichtbaar waren, nieuwe verbindingen gelegd in de wijk en een aanpak ontwikkeld die ruimte biedt voor herstel en groei.

Dealen in Kansen gaat om nabijheid, straatsensitief werken, cultuursensitief werken, veiligheid en gericht op beschermende factoren. Tegelijkertijd blijven de uitdagingen groot. Afglijdende jongeren, opkomende jonge aanwas en spanningen in wijken vragen om voortdurende alertheid en inzet.

Met Dealen in Kansen zetten we de komende jaren in op wat werkt, samen met jongeren, hun netwerken, de PmG partners en informele partners. Want alleen samen kunnen we een stevig en toekomstgericht fundament bouwen voor en met Leeuwarden Oost. Doen wat je zegt en zeggen wat je doet.